

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΓΟΝΕΪΚΗ ΑΔΕΙΑ, ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΜΑΚΡΑΣ ΠΝΟΗΣ

ΕΠΟΧΗ

31/10/2010 σελ. 27

ΜΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΔΑΒΑΚΗ

Γονεϊκή άδεια, μια κοινωνική επένδυση μακράς πνοής

κλάδους. Με μία από αυτούς, την Κωνσταντίνα Δαβάκη, λέκτορα στο London School of Economics, της οποίας η εισήγηση είχε θέμα τα πλεονεκτήματα της γονεϊκής άδειας στην Ευρώπη των 27, μίλησε η «Εποχή».

Σε καιρό αναζήτησης επενδύσεων και fast track, υπάρχει μια επένδυση κοινωνική που συζητήθηκε στις 5 Οκτωβρίου σε ειδική Επιτροπή στο Ευρωκοινοβούλιο και αποφασίστηκε, 15 ημέρες μετά, να αποτελέσει οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς όλα τα κράτη μέλη. Πρόκειται για την επέκταση της άδειας μητρότητας με πλήρεις αποδοχές στις 20 εβδομάδες και τη θέσπιση της άδειας πατρότητας στις 2 εβδομάδες. Αποτελεί μια νίκη των προοδευτικών δυνάμεων του Ευρωκοινοβουλίου που χρειάστηκε να παλέψουν σκληρά με εργοδοτικά συμφέροντα και αδίστακτες κυβερνητικές πολιτικές. Στην προπαρασκευαστική συζήτηση, που κάλεσε η Επιτροπή δικαιωμάτων των γυναικών και ισότητας των δύο φύλων, κλήθηκαν να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους επιστήμονες από διαφορετικούς

Τι ρόλο κλήθηκε να παίξει στο σκληρό αυτό παιχνίδι;

Στην Επιτροπή κλήθηκε να παρουσιάσει με ποιοτικά στοιχεία τα κοινωνικά οφέλη της άδειας μητρότητας, δηλαδή με επιστημονικό τρόπο πράγματα που αντιλαμβάνεται ο κοινός νους; γιατί είναι σημαντικό να πληρώνεται με πλήρεις αποδοχές η άδεια μητρότητας, γιατί αυτό σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να σημαίνει ότι η γυναίκα δεν θα επιστρέψει στην εργασία της, γιατί οι νέες γυναίκες δεν θα πρέπει να θεωρούνται μειονεκτούσα εργασιακή ομάδα και να θεωρείται απειλή για την εργοδοσία μια πιθανή εργασιολύπη. Μιλώ, λοιπόν, για τα παιδιά ως κοινωνική επένδυση και για το γυναικείο εργατικό δυναμικό ως εργασιολύπη και κοινωνική επένδυση. Στην Ευρώπη των 27 υπάρχουν τριμερές αντιστάσεις, για παράδειγμα στην Ουγγαρία υπάρχει τρομακτικό ποσοστό γυναικείας ανεργίας, ενώ στις Σκανδιναβικές χώρες οι λεγόμενες πληρωμένες άδειες μητρότητας. Μας ενδιαφέρει λοιπόν να εξασφαλίσουμε μια καλή αρχή για τα παιδιά και τις μητέρες σε επίπεδο ευρωπαϊκό. Να εξασφαλίσουμε ότι δεν καταδικάζουμε γενιές παιδιών στη φτώχεια. Οι εργοδότες, αν και αρχικά είχαν ζητήσει ακόμα λιγότερες εβδομάδες, τελικά συντάχθηκαν με την πρόταση της Κομισιόν, που ήταν 18 εβδομάδες. Με κατηγορήσαν ότι

θεωρητικόλογό και ότι δεν λαμβάνω υπόψη μου τους αριθμούς και τα μεγέθη. Τελικά, η πρότασή μας πέρασε με 7 ψήφους διαφορά. Πρόκειται για μια οδηγία που επί δύο χρόνια η αρμόδια ομάδα, με εισηγήτρια την Εντίτ Εστρέλα, προσπάθησε να περάσει ενώ τη φρονόρισε συνήθως το Ηνωμένο Βασίλειο.

Ποια τα κοινωνικά οφέλη της γονεϊκής άδειας;

Η προνοιακή πολιτική για την οικογένεια είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για να μειώσουμε τον κίνδυνο της φτώχειας για οικογένειες με παιδιά, να επανωδιανεμίσουμε τα έσοδα με στόχο τις οικογένειες με παιδιά και να αναγνωρίσουμε τα πλεονεκτήματα που επιφέρουν τα παιδιά σε μια κοινωνία. Υπάρχει επίσης και η δημογραφική διάσταση του ζητήματος στις κοινωνίες που γεννάνε και βλέπουν τα ποσοστά γονιμότητας να πέφτουν κατακόρυφα. Έχει παρατηρηθεί ότι ο δείκτης γονιμότητας που καταγράφεται σε ένα κοινωνικό σύνολο επηρεάζεται θετικά όταν παρέχεται δυνατότητα αργίας και με πλήρεις αποδοχές γονεϊκής άδειας.

Τα παιδιά συχνά αντιμετωπίζονται ως κοινό καλό για τις κοινωνίες. Η αναγνώριση των κοινωνικών πλεονεκτημάτων που επιφέρουν εμπεριέχει και την εγκαθίδρυση θεσμών που ανακουφίζουν τους γονείς από το κόστος ενός παιδιού και συνάμα κοινο-

“ Τα παιδιά συχνά αντιμετωπίζονται ως κοινό καλό για τις κοινωνίες. Η αναγνώριση των κοινωνικών πλεονεκτημάτων που επιφέρουν εμπεριέχει και την εγκαθίδρυση θεσμών που ανακουφίζουν τους γονείς από το κόστος ενός παιδιού και συνάμα κοινωνικοποιούν το κόστος αυτό.

νικοποιούν το κόστος αυτό. Έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται η άδεια μητρότητας. Ο όρος «κρίσιμη κοινωνική επένδυση», που συχνά τα τελευταία χρόνια προτίθενται σε αντικατάσταση του κράτους πρόνοιας, εννοεί ακριβώς αυτό, την άμεση επένδυση δηλαδή στο ανθρώπινο κεφάλαιο μιας

κοινωνίας. Η φροντίδα των παιδιών, γονεϊκή και μη, είναι το εργαλείο που εξυπηρετεί την οπτική ότι τα παιδιά αποτελούν κοινωνική επένδυση και έχει τριπλό στόχο: να εξαλείψει την παιδική φτώχεια και τις μακροπρόθεσμες συνέπειές της, να βοηθήσει τους γονείς να ισορροπούν μεταξύ εργασίας και οικογένειας και να προετοιμάσει τα παιδιά για την εργασιακή αγορά του μέλλοντος, εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες για όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από το οικογενειακό τους υπόβαθρο.

Η γονεϊκή άδεια, σε τελική ανάλυση, θα μπορούσε να αποτελεί κέρδος που εξαργυρώνεται στο χώρο της εργασίας;

Έχει καταγραφεί σε έρευνες ότι το δικαίωμα σε άδεια μητρότητας με αποδοχές ενθαρρύνει τις γυναίκες να εργαστούν, αλλά και να επιστρέψουν στην εργασία τους μετά το τέλος της γονεϊκής άδειας. Επίσης, βοηθά την επαγγελματική ανέλιξη των γυναικών, διότι, μεταξύ άλλων, επιτρέπει στις γυναίκες να αποκομίσουν εργασιακή εμπειρία παραμένοντας στην ίδια δουλειά, δίχως να περιφέρονται σε εργασιακές περιόδους ή μερικώς απασχολητές.

Επιπλέον, ολόένα και περισσότερο αποτελεί συνείδηση των εργο-

δοτών ότι οι πατεράδες που παίρνουν γονεϊκή άδεια, επιστρέφουν στην εργασία τους έχοντας εξασκήσει τις ικανότητές και το δυναμικό τους, κυρίως στο πεδίο διαχείρισης, υπευθυνότητας και συνεργασίας.

Είναι εφικτή μια τέτοια οδηγία στο πλαίσιο της Ευρώπης των διαφορετικών ταχυτήτων;

Η γονεϊκή άδεια δεν αποτελεί πανάκεια. Μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στο πλαίσιο ενός κράτους πρόνοιας και κοινωνικής μέριμνας, ώστε οι γυναίκες να μη θυσιάζουν τη μητρότητα για την εργασία. Στην Ευρώπη των διαφορετικών ταχυτήτων φαίνεται μάταιη η επιβολή μιας κοινής οδηγίας που να αφορά την εργασία και την οικογένεια. Όμως το κοινωνικό μήνυμα που εξασφαλίζεται με αυτήν την προσπάθεια, είναι εξαιρετικά ωφέλιμο. Στην προσπάθεια να ενθαρρυνθεί ισορροπία ο οικογενειακός προσανατολισμός ενυπάρχον κίνδυνος, εν μέρει και οικονομικός. Ο μεγαλύτερος όμως κίνδυνος από όλους, είναι να μην μπορείς να στηρίξεις το θεσμό της οικογένειας, γιατί θα έχει κλείσει αυτός ο θεσμός.

Ζούη Γεωργιάδα

Ν. Χουντήης: Να παλέψουμε για την εφαρμογή της απόφασης

Ο ευρωβουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, Νίκος Χουντήης, σε ανακοίνωσή του μετά την υπερψήφιση της Έκθεσης, τόνισε: «Σημαντικό βήμα υπεράσπισης και προώθησης των δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας έγινε και με την υπερψήφιση της Έκθεσης Εστρέλα, παρά τις ελίμινες προσπάθειες των κομμάτων της Ευρωπαϊκής Δεξιάς να μεταβάλλουν το περιεχόμενο της Έκθεσης. Είναι επίσης πολύ σημαντικό το γεγονός ότι το Ευρωκοινοβούλιο, ψηφίζοντας την Έκθεση αναγνωρίζει το δικαίωμα των πατεράδων για άδεια πατρότητας δύο εβδομάδων. Η υπερψήφιση της Έκθεσης είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ισότητα των φύλων, την πρόσκτηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, γυναικών και ανδρών, όσον αφορά το δικαίωμα στη μητρότητα και την πατρότητα. Είναι απαραίτητο όλες οι πολιτικές δυνάμεις να επιμείνουν και να παλέψουν ώστε άμεσα το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να τη σεβαστούν και να την εφαρμόσουν».